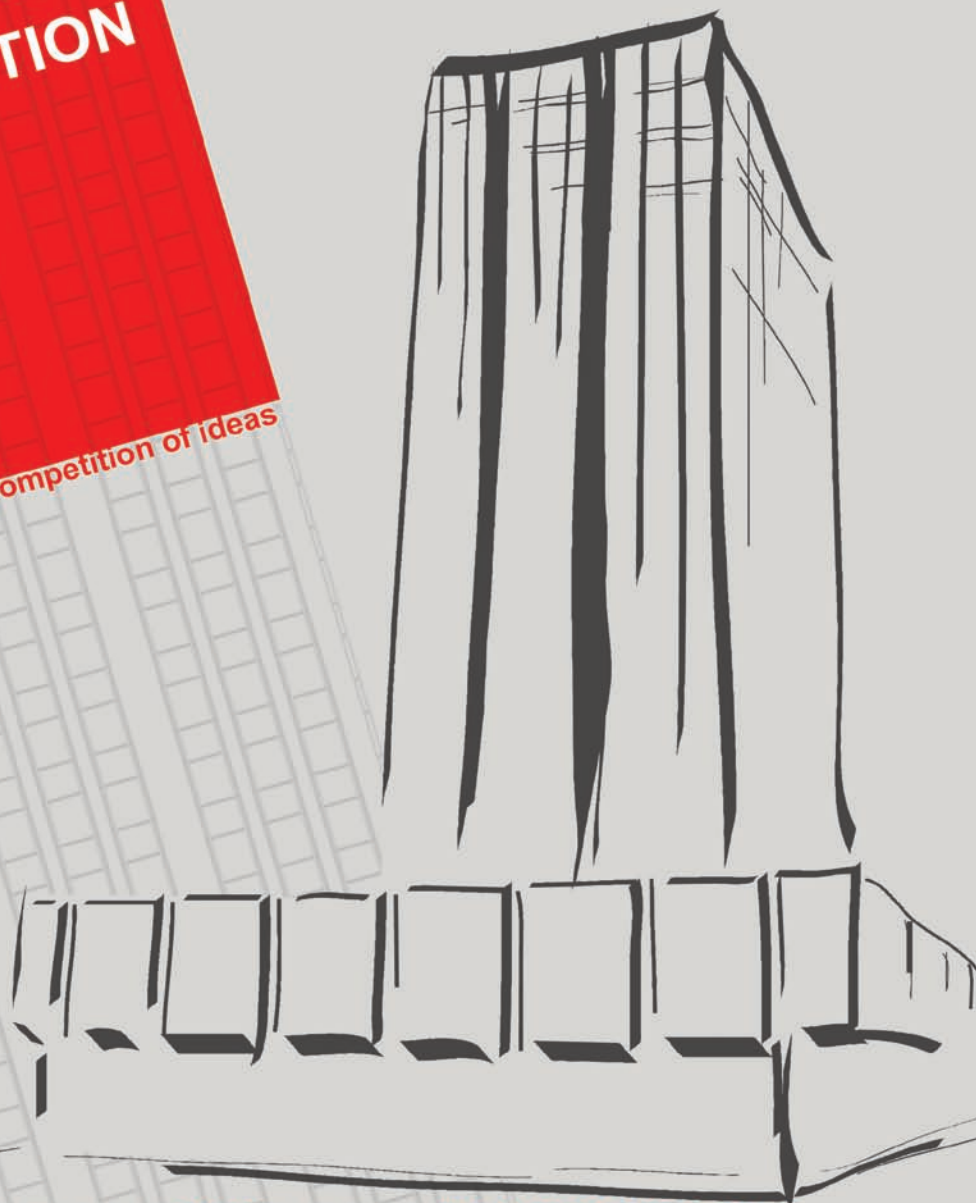

Piraeus Tower 2010

Changing the Face/Facades Reformation

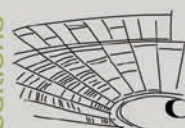
COMPETITION

open architectural competition of ideas

REFORMING THE URBAN ENVIRONMENT

editions

greek
ARCHITECTS.gr

Το βιβλίο αυτό πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού
' ΠΥΡΓΟΣ Πειραιά 2010 - αλλάζοντας την (προσ)οψη'.

Τυπώθηκε σε 1000 αντίτυπα.

The book was published during the architectural competition
'Piraeus Tower 2010 - changing the face/facades Reformation'.

Printed in 1000 copies.

εκδόσεις : greekarchitects.gr - Βασίλης Μιστριώτης
editions : greekarchitects.gr - Vassilis Mistriotis

επιμέλεια έκδοσης : Αλέξιος Βανδώρος
catalogue editor : Alexios Vandoros

επιμέλεια κειμένων : Μανώλης Αναστασάκης
text's editor : Manolis Anastasakis

σχεδιασμός έκδοσης : Γιώργος Βλαχοδήμος
catalogue design : George Vlachodimos

© 2010, GreekArchitects.gr
© photos, GreekArchitects.gr

GreekArchitects.gr
Ροβερτου Γκάλλι 35, 117 42 Αθήνα
[35 Galli Rovertou str, 117 42 Athens](http://35_Galli_Rovertou_str_117_42_Athens)

T. +30 210 3636631
E-mail. info@greekarchitects.gr

www.GreekArchitects.gr

Piraeus Tower 2010

Changing the Face/Facades Reformation

COMPETITION

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α ///

Table of contents

- αντί προλόγου instead of preamble	4
- περί της κρίσης των διαδικτυακών αρχιτεκτονικών διαγωνισμών the judgement of online architectural competitions	5
- εισαγωγή introduction	8
- αιτιολογικές εκθέσεις των μελών της κριτικής επιτροπής preambles of the evaluation committee members	15
- πινακίδες συμμετεχόντων participant's posters	39
- παράρτημα I (προκήρυξη διαγωνισμού) appendix I (tender proclamation)	171
- παράρτημα II (πίνακες αξιολόγησης) appendix II (evaluation charts)	178
- παράρτημα III (βιογραφικά) appendix III (curriculum vitae)	184
- λίστα συμμετεχόντων index	186
- χορηγοί sponsors	190

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ///

Οχτώ χρόνια λοιπόν. Καθημερινά, σε εικοσιτετράωρη βάση, ακόμα και τις ημέρες σημαντικών προσωπικών στιγμών, αγκαλιά με ένα laptop, «μέσα» στο greekarchitects.gr, αγωνιώντας για την κάθε λεπτομέρεια της πορείας και της εξέλιξής του...

Οχτώ χρόνια αδιάκοπης προσωπικής προσπάθειας, με κόστος σοβαρό αλλά και στόχο δυνατό: μια ουσιαστική, δημοκρατική και έντιμη παρέμβαση στην αρχιτεκτονική.

Έχει καταστεί, πλέον, σαφές ότι το greekarchitects.gr δεν είναι μία ακόμα επιχειρηματική πράξη, δεν αποτελεί διαχειριστικό εργαλείο ελέγχου, δεν καλύπτει προσωπικές φιλοδοξίες.

Το greekarchitects.gr ήταν, είναι και θα παραμείνει ένα ανεξάρτητο μέσο επικοινωνίας και η αδιαμφισβήτητη επιτυχία του οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ενεργή παρουσία όλων σας: Συνεργατών, φίλων του περιοδικού, συναδέλφων και απλών αναγνωστών.

Πολύτιμο δείγμα καθολικής αποδοχής και η (πραγματικά) πολύ μεγάλη συμμετοχή στο διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό μας με θέμα: ΠΥΡΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ 2010 – Αλλάζοντας την (πρόσ)ΟΨΗ.

Ευχαριστώ θερμά την οργανωτική και κριτική επιτροπή του παρόντα διαγωνισμού. Ευχαριστώ ιδιαίτερα τους 949 μελετητές, από 44 χώρες, που δούλεψαν με ενθουσιασμό, σε ρυθμούς δυνατούς και δημιούργησαν τις 380 λύσεις που σας παρουσιάζουμε.

Η δημιουργία είναι η μόνη αντίσταση στο χρόνο. Και σε όσα θλιβερά μας περιβάλλουν.

Βασίλης Μιστριώτης, αρχιτέκτων
Εκδότης Διευθυντής σύνταξης GRA

INSTEAD OF PREAMBLE ///

It have been eight years... daily, in 24-hour base, even during the days of important private moments, embraced with a laptop, navigating in greekarchitects.gr, worried about each single detail of its progress and its development...

Eight years of continuing personal effort with a huge cost and a strong objective as well: essential, democratic and honourable intervention in the architecture.

It has been explicit that greekarchitects.gr is not one more business action, it does not constitute an administrative control tool and it does not fulfil personal ambitions.

Greekarchitects.gr was and it will still be an independent means of communication and its indisputable success greatly depends on the active presence of all of you: Collaborators, friends of magazine, colleagues and simple readers.

Furthermore, superb example of its general acceptance is the really great attendance in our international architectural competition entitled: TOWER PIRAEUS 2010 – Changing its face/facade.

I deeply thank the organisation committee and the jury of this competition. I would like to especially thank for their hard and enthusiastic work the 949 participants coming from 44 countries who created the 380 solutions that we present to you.

The creation is the only resistance to time and to anything depressing that surrounds us.

Vasilis Mistriotis, architect
Publisher Editorial Director of GRA

Περί της κρίσης των διαδικτυακών αρχιτεκτονικών διαγωνισμών (ιδεών)

Με την παρούσα έκδοση ολοκληρώνεται ο δεύτερος διεθνής αρχιτεκτονικός ιδεών του e-περιοδικού GreekArchitects.gr (GRA) με πολύ μεγάλη επιτυχία. Ο αριθμός των μελετών, η διασπορά των μελετητών παγκοσμίως και το υψηλό επίπεδο των προτάσεων αποδεικνύουν ότι η προσπάθεια αυτή του GRA είχε ακόμα θετικότερη ανταπόκριση σε σχέση με τον προηγούμενο διαγωνισμό, της Δ. Αεροπαγίτου.

Οι αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί ιδεών του GRA προκύπτουν ύστερα από τον εντοπισμό αστικών προβλημάτων σε κρίσιμα σημεία των Ελληνικών πόλεων και την προσπάθεια επίλυσης τους διαμέσου της Αρχιτεκτονικής, δείχνοντας παράλληλα στους πολίτες και υπενθυμίζοντας στην Πολιτεία ότι η Αρχιτεκτονική είναι το μέσο για να λυθούν τα προβλήματα του αστικού περιβάλλοντος.

Το πρώτο βραβείο του προηγούμενου διαγωνισμού παραδόθηκε αφίλοκερδώς και ανιδιοτελώς στο ΥΠ.ΠΟ. ώστε να αξιοποιηθεί αλλά δυστυχώς αγνοήθηκε. Σε αυτό το διαγωνισμό έγινε προσπάθεια και συμμετείχε ο ιδιοκτήτης του Πύργου, ο Δήμος Πειραιά ως υποστηρικτής. Υπήρχε επομένως μια μεγαλύτερη προοπτική το αποτέλεσμα του διαγωνισμού να προχωρήσει σε μελέτη εφαρμογής με πιθανότητα υλοποίησης. Χρησιμοποιήσα αόριστο χρόνο διότι στην πρώτη συνέντευξη τύπου όπου ανακοινώθηκε ο διαγωνισμός, ο εκπρόσωπος του Δ. Πειραιά διατυπώνιζε την πιθανότητα αυτή και τη βούληση του Δήμου να εκμεταλλευτεί επιτέλους την τεράστια αυτή περιουσία του ή έστω να ολοκληρώσει εξωτερικά το κτίριο ώστε η είσοδος στο μεγαλύτερο λιμάνι της Ελλάδας να μη συνοδεύεται από την όψη ενός ογδοντάμετρου ερειπίου. Στη συνέχεια όμως αθέτησε τις ελάχιστες υποχρεώσεις του ως υποστηρικτής, της έκδοσης του βιβλίου ή της φιλοξενίας της έκθεσης στον Πειραιά και μόλις έφυγαν οι κάμερες εξαφανίστηκε, αποδεικνύοντας για μια ακόμα φορά την παθογένεια της τοπικής αυτοδιοίκησης και της απαξίωσης της δημόσιας περιουσίας της.

Ολοκληρώνοντας το δεύτερο ηλεκτρονικό διαγωνισμό κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια σύντομη, και όχι ακόμα ώριμη, αποτίμηση αυτού του νέου είδους αρχιτεκτονικών διαγωνισμών που εισήγαγε το GRA. Η ουσιαστική καινοτομία έγκειται στη διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων από την κριτική επιτροπή. Όλη η διαδικασία γίνεται διαδικτυακά, με τον κάθε κριτή να ψηφίζει μόνος του από τον υπολογιστή του και τα αποτελέσματα της κάθε φάσης να προκύπτουν από τη συνιστάμενη των ανεξάρτητων ψήφων των μελών. Και στους δύο διαγωνισμούς επιλέχθηκε η κριτική επιτροπή να απαρτίζεται από μεγάλο αριθμό μελών (15 και

The judgement of online architectural competitions (ideas)

By this publication, the second international architectural competition of ideas of the e-magazine GreekArchitects.gr (GRA) is completed successfully. The number of entries, the dissemination of consultants worldwide and the high level of proposals prove that this effort of GRA was even more welcomed than the previous competition of Dionisiou Aeropagitou.

The architectural competitions of ideas of GRA arise from the identification of urban problems in vital points of Greek cities and from effort for resolving them through the Architecture showing in the citizens and reminding in the State that Architecture is a means in order the urban environment problems to be handled.

The first award of the previous competition was delivered altruistically and unselfishly in the Ministry of Culture so that it will be developed but unfortunately it was ignored. In this competition the householder of Tower, the Municipality of Piraeus, was participated as supporter. Thus, it has been more possible for the result of the competition to be implemented. I used past tense because during the first press conference when the competition was announced, the representative of the municipality of Piraeus was spreading abroad this probability of implementation and the will of Municipality to exploit at last this enormous heritage or at least to complete externally the building so that the access in the bigger port of Greece will not be accompanied by the aspect of a 80-metres ruin. However, he failed to fulfil his minimum obligations as supporter, such as the publication of book or the hospitality of the exhibition in Piraeus and as soon as the cameras left, he was disappeared, revealing one more time the pathogenicity of local authority and the scorn of its public fortune.

By completing the second online competition, a short and not yet mature assessment of this new type of architectural competitions introduced by GRA is deemed necessary. The essential innovation lies in the process of evaluation of proposals from the jury. The whole process is held online: every member of the jury votes alone via the computer and the results of each stage result from the resultant of the independent votes of the members. In both these competitions the jury is composed by a big number of members (15 and 11) who are Greek and international, professionally or academically established, architects (at the majority). In this way the existence of a big number of opinions and judgments was ensured that may offer as much more different points of view as possible, fulfilling therefore all the ques-

11) με αρχιτέκτονες (κυρίως) καταξιωμένους είτε επαγγελματικά είτε πανεπιστημιακά, Έλληνες αλλά και διεθνείς. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίστηκε η ύπαρξη μιας πανσπερμίας απόψεων και κρίσεων που δύναται να προσφέρει όσο το δυνατόν πιο διαφορετικές κρίσεις καλύπτοντας έτσι όλες τις πτυχές των ζητούμενων από την οργανωτική επιτροπή.

Εγγενές πρόβλημα των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών είναι η αντικειμενικότητα τους σε επίπεδο αποτελεσμάτων, αποκαλύπτοντας την πολυπλοκότητα της αρχιτεκτονικής δημιουργίας και της αισθητικής αξιολόγησης της. Η χρήση του μοντέλου της ανεξάρτητης κρίσης χωρίς τη φυσική συνάντηση των κριτών και της συζήτησης μεταξύ τους, που όμως σε καμία περίπτωση δεν απαγορεύεται να γίνει σε προσωπικό επίπεδο και μάλιστα στο διαγωνισμό του Πύργου Πειραιά δημιουργήθηκε από την οργανωτική επιτροπή ειδικό κλειδωμένο blog για την ανταλλαγή απόψεων το οποίο όμως δε χρησιμοποιήθηκε, χαρακτηρίστηκε από πολλούς ως reality show ή στατιστική αξιολόγηση.

Θα παραθέσω τη δημόσια συζήτηση μεταξύ δύο μελών της προηγούμενης κριτικής επιτροπής όπου ο ένας δήλωσε ότι το τρίτο βραβείο ήταν η προσωπική του επιλογή για πρώτο και ενδεχομένως το καλύτερο και ο άλλος ότι τη συγκεκριμένη πρόταση δεν τη βαθμολόγησε καν ως μη άξια, αμφότεροι όμως παραδέχθηκαν ότι αν είχαν βρεθεί στην ίδια αίθουσα ως κριτές το πιο πιθανό είναι ότι θα αλληλοεπηρεάζονταν καθώς είναι χρόνια φίλοι και έχουν αρκετές κοινές απόψεις και πιθανώς θα παρασύρονταν σε μια πιο κοινή ψηφοφορία. Με το παράδειγμα αυτό τονίζεται η παθογένεια της κρίσης των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών όπου μοιραία κατά τις συνεδριάσεις προκύπτουν ορισμένες ηγετικές φιγούρες, ανεξάρτητα από την αρχιτεκτονική, επιστημονική και προσωπική αξία του συνόλου των μελών, οι οποίες κατευθύνουν με την καλή ή την κακή έννοια την όλη διαδικασία. Η ανεξάρτητη επομένως ψηφοφορία, με τα αποτελέσματα της κάθε φάσης να κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη ώστε να γνωρίζουν παράλληλα τις προτιμήσεις των υπολοίπων, με τα τρία στάδια αξιολόγησης και την τελική ψηφοφορία μεταξύ των δύο προτάσεων που συνέλεξαν τις περισσότερες ψήφους στην τρίτη φάση, στην περίπτωση που η πρώτη δεν είχε συμπληρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, δίνει αποτελέσματα που μόνο αντικειμενικά μπορούν να θεωρηθούν. Στο διαγωνισμό μάλιστα της Δ. Αεροπαγίτου τα τρία πρώτα βραβεία ήταν κατά γενική ομολογία τα τρία καλύτερα από κάθε μια από τις αρχιτεκτονικές τάσεις αντιμετώπισης του προβλήματος, γεγονός που αποδεικνύει την επιτυχία της διαδικασίας κρίσης. Να τονιστεί σε αυτό το σημείο ότι όλα τα στάδια κρίσης και οι αντίστοιχες ψηφοφορίες, καθώς και οι αιτιολογικές εκθέσεις των κριτών, ανακοινώνονται

tions asked by the organisational committee.

Innate problem of architectural competitions is their objectivity as far as the results are concerned, revealing the complexity of architectural creation and its esthetic evaluation. The use of model for independent judgments without any meeting or discussion between the members of the jury was characterized as a reality show or a statistical evaluation. Nevertheless, such a meeting is not prohibited in any case in personal level. In the competition of Piraeus Tower in particular a special locked blog was created by the organisational committee for the opinion exchange which was not used.

I will mention the public discussion between two members of the previous jury where the one declared that the third award was his personal choice for first and potentially the best and the other one claimed that he did not even mark this proposal because it did not worth. However they admitted that if they had been in the same room as members of the jury, they would have been influenced by each other since they are good friends and they usually share the same point of view. With this example the pathogenicity of the judgment of architectural competitions is stressed where certain leading figures are present during the meetings without taking into account the architectural, scientific and personal value of all the members directing thus the whole procedure. As a result, the independent vote where the results of each stage are announced in all members so that they will know at the same time the preferences of the other ones gives results that cannot be considered but objective. There are three stages of evaluation and one final voting between the two finalist proposals in the third phase, in the case where the first proposal has not the absolute majority of the votes. In the competition of Aeropagitou the three first awards were generally speaking the best ones from every architectural tendency for resolving the problem. This fact proves the success of the judgment process. It should be mentioned in this point that all stages of judgment and the corresponding votes, as well as the explanatory reports of the jury are announced with details in the internet after the announcement of results so that everyone interested in them will have access.

This process however in the competition of Piraeus looks that disappointed some of the members of the jury and the following phenomenon was observed: After the third phase was completed where a second judgment was necessary between the first two proposals because of the lack of absolute majority, four members of the jury did not vote for their personal reasons. The general explanation was that these two proposals were not of their choice, they considered them not feasible and so on. The competition was a clear competition of ideas. The rules and the process of judgment were known from the

αναλυτικά στο διαδίκτυο μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων ώστε να είναι ελεύθερα προσβάσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Η διαδικασία όμως αυτή στο διαγωνισμό του Πειραιά φαίνεται ότι δυσaréστησε ορισμένα από τα μέλη της κριτικής επιτροπής και παρατηρήθηκε το εξής φαινόμενο. Μετά την τρίτη φάση όπου προέκυψε η ανάγκη επαναληπτικής κρίσης μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων λόγω της μη ύπαρξης απόλυτης πλειοψηφίας, τέσσερα μέλη της κριτικής επιτροπής, για διαφορετικούς λόγους ο καθένας που αναλύονται στα κείμενα τους, δεν ψήφισαν. Η γενική αιτιολογία ήταν ότι οι δύο αυτές προτάσεις δεν ήταν μέσα στις προσωπικές τους επιλογές, ότι τις θεωρούν μη υλοποιήσιμες και άλλοι λόγοι. Ο διαγωνισμός ήταν καθαρά διαγωνισμός ιδεών. Οι κανόνες και η διαδικασία της κρίσης ήταν γνωστοί εξαρχής και τηρήθηκαν από την οργανωτική επιτροπή στο έπακρο. Η νόμιμη (άρα και ηθική;) λευκή ψήφος και η αποχή ήταν όμως αναφαίρετο δικαίωμα όλων.

Η δυνατότητα να υπάρξει μια τελική ψηφοφορία μεταξύ στις δύο προτάσεις ώστε το πρώτο βραβείο να δοθεί με απόλυτη πλειοψηφία μεταξύ όλων των μελών της κριτικής επιτροπής προσθέτει κύρος στο αποτέλεσμα. Θεωρώ προσωπικά ότι αυτή η απόφαση θα αξιολογηθεί μελλοντικά σε συνάρτηση με τη συνολική διαδικασία κρίσης που εισήγαγε το GRA, και μπορεί να χρησιμοποιηθεί με αξιοπιστία σε όλους τους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς ιδεών. Αντίστοιχα σε διαγωνισμούς που αφορούν κτίρια ή μελέτες προς υλοποίηση που προϋποθέτουν πιο σύνθετα κριτήρια αξιολόγησης μπορεί να μην έχει τέτοια επιτυχία ή να χρειαστεί τουλάχιστον μια κοινή συνεδρίαση κατά την τελική φάση κρίσης.

Ελπίζω ο επόμενος ο διαγωνισμός του GRA να αφορά μια τέτοια μελέτη ώστε να μπορέσουμε να εξάγουμε τα ανάλογα συμπεράσματα..

Αλέξιος Βανδώρας, αρχιτέκτων
Αρχισυντάκτης GRA

beginning and they were fully followed by the organisational committee. The legal (and also moral?) white vote and the abstention were however inalienable right for each one.

The possibility for a final voting between the two proposals in order that the first award will be given with absolute majority adds prestige in the result. I personally believe that this decision will be evaluated in the future in connection with the total process of judgment introduced by GRA, and it can be used with reliability in all architectural competitions of ideas. On the other hand, it may not be so successful in competitions regarding buildings or entries that presuppose more complex criteria of evaluation or at least a common meeting at the final phase of the judgment may be necessary.

I hope that the next competition of GRA will be on such an entry so that we can draw a conclusion..

Alexios Vadoros , architect
Chief editor GRA